

บทนำรวม

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เนื่องจากการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพที่มีอยู่และมีความสมดุลในทุกๆ ด้าน เป็นผู้ที่มีกระบวนการคิด วิเคราะห์ รู้จักใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด รักการเรียนรู้ รู้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีเจตคติที่ดี และมีทักษะที่จำเป็นทางการพัฒนาคน พัฒนาอาชีพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข จากวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาดังกล่าวจึงชี้ทิศทางในการผลิตครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นเป้าหมายหลักในการผลิตครูของสถาบันอุดมศึกษา จึงมุ่งเน้นการผลิตครูที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ครูต้องมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) การผลิตครูเพื่อให้ได้สมรรถนะดังกล่าวจึงเป็นประเด็นปัญหาสำคัญในกระบวนการผลิตครู สำหรับสถาบันผลิตครูที่จะหาแนวทางให้ได้ผลผลิตครูที่มีสมรรถนะสูง โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากแนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อพัฒนาเป็นนวัตกรรมในการเสริมสร้างสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครู ทั้งการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและการใช้เทคโนโลยี และการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน ด้วยกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยจะได้แนวปฏิบัติที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า จะทำให้ได้บัณฑิตครูที่มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย เพื่อพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ประกอบด้วย

1. เพื่อศึกษาบริบทของการส่งเสริมสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูของสถาบันผลิตครูในปัจจุบัน
2. เพื่อพัฒนาต้นแบบระบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษา สำหรับนิสิต/นักศึกษาครูที่จำเป็นในการนำไปใช้ประกอบวิชาชีพครู

3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมและศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะของนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. เพื่อสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ โดยสังเคราะห์จากต้นแบบระบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับครู โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะของนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. เพื่อให้เกิดเครือข่ายและการดำเนินงานเครือข่ายของสถาบันผลิตครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครู

3. รายละเอียดความเชื่อมโยงระหว่างโครงการวิจัยย่อย

งานวิจัยนี้เป็นแผนงานวิจัยหลักที่ดำเนินการศึกษาบริบทของการผลิตครูจากสถาบันผลิตครูเพื่อให้ได้คำตอบถึงประเด็นสมรรถนะนิสิตครูที่ต้องการได้รับการพัฒนาจากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ในสถาบันผลิตครู นิสิต/นักศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูซึ่งได้คำตอบถึงสมรรถนะที่นิสิต/นักศึกษาครูควรได้รับการพัฒนาขึ้นในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษา สมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ และสมรรถนะในการมีความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะโดยศึกษาผ่านโครงการวิจัยย่อย 3 โครงการ ประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อยที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบระบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะแก่นิสิตครูด้านเทคโนโลยีการศึกษา โครงการย่อยที่ 2 การวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ และโครงการย่อยที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูด้านการประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ผลของโครงการย่อยทั้งสามโครงการได้นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อเป็นนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้แก่นิสิต/นักศึกษาครู และนำไปสัมมนาวิพากษ์ โดยนักวิจัยทั้งสามโครงการวิจัยย่อยและโครงการวิจัยหลักที่เป็นอาจารย์ในสถาบันผลิตครูและอาจารย์จากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิในการผลิตครูให้ความเห็น ตลอดจนนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยไปใช้ในสถาบันผลิตครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาบริบทของการเสริมสร้างสมรรถนะครูเพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา
นวัตกรรม พบว่า อาจารย์ในสถาบันผลิตครูและนิสิต/นักศึกษาครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบริบทที่
สถาบันผลิตครูดำเนินการนั้นสถาบันผลิตครูได้มีการดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครูระดับ
มากถึงมากที่สุด แต่ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและนิสิต/นักศึกษาที่กำลังปฏิบัติงานครูยังมีความ
ต้องการให้สถาบันผลิตครูพัฒนาสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูในบริบทด้านต่างๆ ให้ตรงกับการนำไปใช้
ในการปฏิบัติงานจริงในโรงเรียนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา การ
ประเมินการเรียนรู้ และการสอนในเนื้อหาวิชาเฉพาะ คุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเสริมสร้าง
ให้กับนิสิต/นักศึกษาครู ได้แก่ บุคลิกภาพด้านการพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม

4.2 ได้พัฒนาต้นแบบระบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษา
โดยพบว่า 1) กรอบสมรรถนะนิสิตครูด้านเทคโนโลยีการศึกษา มี 6 สมรรถนะ คือ การพัฒนาสื่อการ
เรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีการศึกษา การประเมินเทคโนโลยีการศึกษา การสื่อสารกับผู้เรียน
การจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการแสวงหาแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ 2)
ต้นแบบระบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษาของนิสิตครู มีจำนวน 12
โมดูล ประกอบด้วย เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการ
สอน การประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้กับเทคโนโลยีการศึกษา การประยุกต์วิธีระบบกับเทคโนโลยี
การศึกษา การเลือกและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา การออกแบบและการสร้างสื่อการสอน การ
ประเมินเทคโนโลยีการศึกษา แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ การนำเสนอของครูสู่ผู้เรียน และ
จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการศึกษา 3) ผลการประเมินประสิทธิภาพต้นแบบฯ
เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 มีค่า 84.12 และ 82.01 ตามลำดับ อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มี
ความเห็นว่ ต้นแบบระบบการเรียนการสอนมีคุณภาพในระดับดี และนิสิตที่เรียนจากการสอนด้วย
ต้นแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นได้รับการประเมินสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษาจาก
อาจารย์ผู้สอนในระดับมีสมรรถนะ ร้อยละ 60.32 ระดับสูง ร้อยละ 25.40 ระดับค่อนข้างมีสมรรถนะ
ร้อยละ 9.52 และระดับไม่มีสมรรถนะ ร้อยละ 4.76

4.3 ได้พัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชา
เฉพาะ (PCK) ของนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า โปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพครู
ประกอบด้วย 1) การประเมินความต้องการจำเป็น ก่อนที่นิสิตนักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์
วิชาชีพจะต้องมีการสอบวัดความรู้เนื้อหา (content knowledge-CK) ซึ่งวัดจากแบบทดสอบความรู้
เนื้อหาวิชาเฉพาะหากนิสิตสอบความรู้เนื้อหาไม่ผ่าน จะต้องมีการสอนซ่อมเสริมก่อน เนื่องจากพบว่า
ความรู้เนื้อหาเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการออกแบบการสอน เมื่อสอบวัดความรู้ผ่าน ก็สามารถเข้าสู่

โปรแกรมการพัฒนา PCK ของนิสิต/นักศึกษา 2) โปรแกรมการพัฒนา PCK ของนิสิต ประกอบด้วย 3 ยุทธวิธี ได้แก่ ยุทธวิธีที่ 1 หลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการ ยุทธวิธีที่ 2 กระบวนการนิเทศ และ ยุทธวิธีที่ 3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการสัมมนานิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเครือข่ายออนไลน์ Facebook ผลจากการวัดความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะของนิสิตในระยะที่ 1 จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อการออกแบบหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นยุทธวิธีที่ 1 เพื่อเตรียมตัวนิสิต/นักศึกษาครูให้มีความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียน เมื่อนิสิต/นักศึกษาครูเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน จะได้รับการพัฒนา PCK โดยกระบวนการนิเทศจากอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งเป็นยุทธวิธีที่ 2 และในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนิสิต/นักศึกษาครูจะได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทางการประชุมอภิปรายและเครือข่ายออนไลน์ Facebook ซึ่งเป็นยุทธวิธีที่ 3 3) การประเมินโปรแกรม เมื่อสิ้นสุดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตจะดำเนินการประเมินโปรแกรม 3 ส่วน คือ การประเมินกระบวนการการใช้โปรแกรมระดับ PCK ของนิสิต และปัจจัยที่ส่งเสริมและเป็นอุปสรรคในการนำโปรแกรมไปใช้ โดยอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง นิสิต/นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาครู นอกจากนี้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ได้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง ให้ได้รับการพัฒนาในด้านความเข้าใจและความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ ด้านเทคนิคต่างๆ ในกระบวนการนิเทศ และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและยังเป็นการสร้างเครือข่ายและจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะของทั้งนิสิต/นักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ ที่ส่งผลโดยตรงในการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของสถาบันผลิตครู และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

4.4 ได้พัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นจากผลการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้แก่นิสิต/นักศึกษาครู ประกอบด้วย

4.4.1 กรอบความคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการประเมินการเรียนรู้เป็นรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดที่เรียกว่า **3S2E - Model** โดยการผสมผสานระหว่างการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-Based Instruction) กับการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการ (Project-Based Instruction) เข้าด้วยกันและสามารถนำไปใช้ในบริบทของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้ ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของงานวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้ทั้งการบรรยาย การปฏิบัติกิจกรรม การใช้คำถาม การอภิปราย การนำเสนอผลงาน การสะท้อนแนวคิด และการให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยเน้นให้นิสิต/นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม เพื่อให้ นิสิต/

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนไปปรับใช้ในการเรียนและการฝึกปฏิบัติงานครูได้อย่างเหมาะสมต่อไป

4.4.2 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการกระตุ้นความสนใจ (S: Stimulating an interest phase) ขั้นที่ 2 ขั้นการสืบเสาะหาคำตอบ (S: Searching for answers phase) ขั้นที่ 3 ขั้นการสรุปผล (S: Summarizing the results phase) ขั้นที่ 4 ขั้นการขยายความรู้ (E: Elaborating the knowledge phase) ขั้นที่ 5 ขั้นการประเมินผล (E: Evaluating phase)

4.4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครู ประกอบด้วย คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการประเมินการเรียนรู้ (ฉบับผู้สอน) และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการประเมินการเรียนรู้ (ฉบับนิสิต/นักศึกษา)

ผลการใช้นวัตกรรมการพัฒนาสมรรถนะครู พบว่า นิสิต/นักศึกษาส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 85 ขึ้นไป มีระดับสมรรถนะทุกด้านอยู่ในระดับดีมากและดี สำหรับในระดับดีมากมีนิสิตส่วนใหญ่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ใน 8 สมรรถนะโดยเฉพาะสมรรถนะด้านการให้คะแนนและการแปลความหมายคะแนน มีนิสิตถึงร้อยละ 80.32 สำหรับสมรรถนะในการสร้างและการใช้เครื่องมือในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีผู้ได้คะแนนระดับดีมาก ร้อยละ 46.03 จากความคิดของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่ากิจกรรมที่จัดมีความเหมาะสมในการนำไปจัดการเรียนรู้ ทั้งการจัดเนื้อหาและระยะเวลา อาจารย์ผู้สอนบางส่วนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือการเรียนการสอนเกี่ยวกับความชัดเจนในการกำหนดงานในบางกิจกรรม และนิสิต/นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียน สามารถนำไปใช้ได้ในการออกแบบการประเมินการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ และนิสิต/นักศึกษาครูเห็นความสำคัญว่าการวัดและการประเมินการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ครูต้องเรียนรู้ และฝึกฝนเพื่อที่จะได้นำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและปรับปรุงการสอนของครู ตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจและความร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนร่วมกับโรงเรียน นิสิต/นักศึกษาครูบางส่วนเห็นว่า ต้องการตัวอย่างในการทำใบงานเพื่อมีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น

4.5 ได้พัฒนานวัตกรรมส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครู จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัยจากโครงการย่อยที่ 1 2 และ 3 พบว่า นวัตกรรมส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งประกอบด้วย การบูรณาการสาระความรู้ ผนวกวิธีการสอน และเทคโนโลยี (Technological Pedagogical Content Knowledge: TPCK) การให้ผลย้อนกลับ (Feedback) การสะท้อนการคิด (Reflection) และการเรียนรู้ร่วมกัน (Professional Learning Community) ระหว่างอาจารย์ในสถาบันผลิตครู อาจารย์จากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และนิสิต/นักศึกษาครู ทั้งภายในสถาบันเดียวกันและระหว่างสถาบัน

องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ส่งผ่านการเรียนการสอนในรายวิชา (Courses) เพื่อพัฒนาสมรรถนะแต่ละสมรรถนะในการวิจัยนี้เป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษา และสมรรถนะด้านการประเมินการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ส่งผ่านโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อปฏิบัติงานครูในโรงเรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะของนิสิต/นักศึกษาครู

องค์ประกอบที่ 3 โปรแกรมและเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ในระหว่างปฏิบัติงานครู ประกอบด้วย โปรแกรมในการส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินการปฏิบัติการสอนของนิสิต/นักศึกษาครูและแบบประเมินตนเองเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครู ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นิสิต/นักศึกษาครูใช้ในการประเมินการปฏิบัติการสอนของตนเอง และเครื่องมือที่อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และความสามารถในการปฏิบัติการสอนของนิสิต/นักศึกษาครู ในการให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะของนิสิต/นักศึกษาให้จัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพต่อไป

4.6 เกิดเครือข่ายและการดำเนินงานเครือข่ายสถาบันผลิตครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้ พบว่าเครือข่ายประกอบด้วย

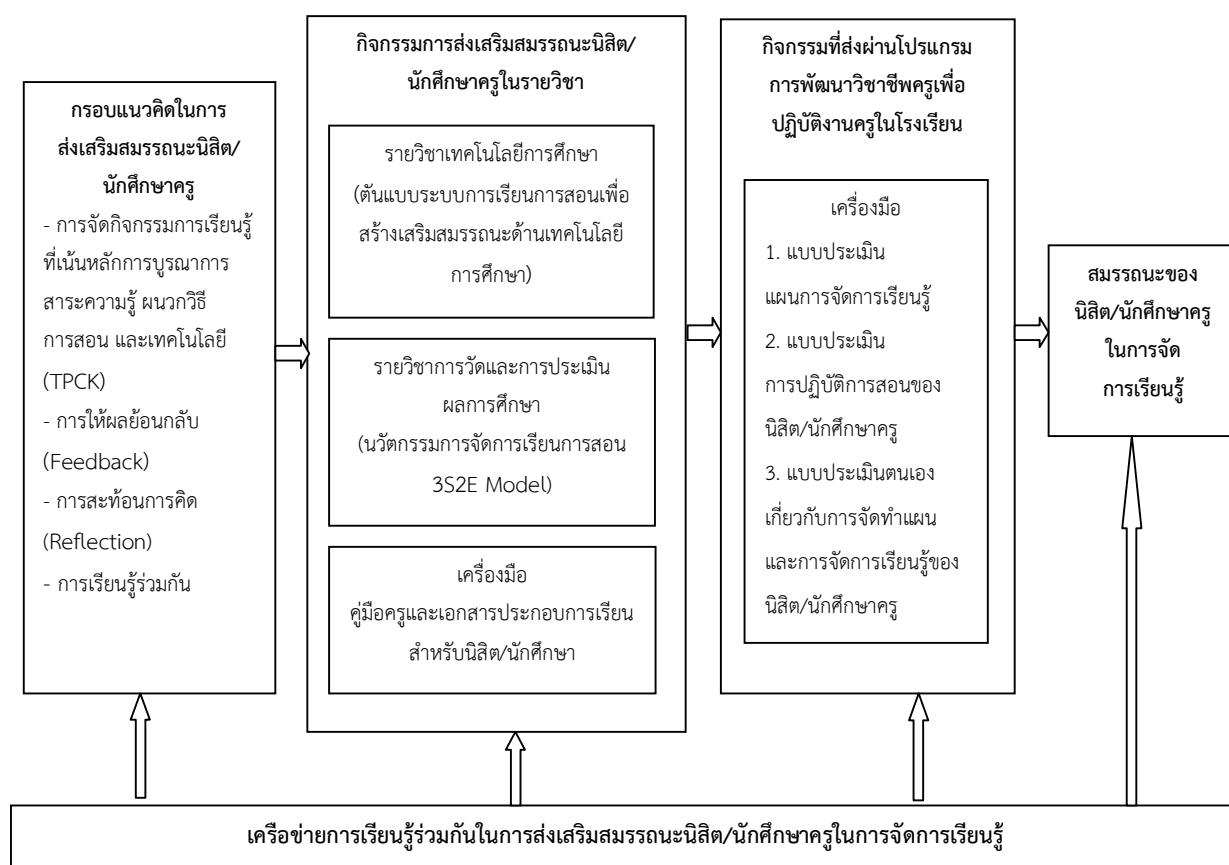
4.6.1 วัตถุประสงค์ของเครือข่ายมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้

4.6.2 มีสมาชิกของเครือข่ายประกอบด้วย สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ในมหาวิทยาลัย โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ และบุคลากรในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ได้แก่ อาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ในมหาวิทยาลัย ทั้งอาจารย์ผู้สอนรายวิชาและอาจารย์ผู้ทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์ รวมทั้งผู้บริหารที่รับผิดชอบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ บุคลากรในโรงเรียนฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ ได้แก่ ครู/อาจารย์ผู้ทำหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง รวมทั้งผู้บริหารที่รับผิดชอบการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์

4.6.3 กิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่ายสถาบันผลิตครูในการส่งเสริมสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยการจัดประชุม/สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากคณะผู้วิจัยโครงการวิจัยหลัก โครงการวิจัยย่อย และการประชุมร่วมกันระหว่างนักวิจัยโครงการวิจัยหลักและโครงการวิจัยย่อยและผู้ทรงคุณวุฒิในการผลิตครูและอาจารย์ในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการด้วยสังคมออนไลน์ การจัดประชุม/สัมมนาของศูนย์ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ผลการวิจัยแสดงถึงนวัตกรรมการส่งเสริมสมรรถนะนิสิต/นักศึกษาครูในการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ดังภาพ

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 นวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยอยู่ในลักษณะ กรอบแนวคิด กิจกรรมในการส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษา กิจกรรมในการส่งเสริมสมรรถนะการประเมินการเรียนรู้ และโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะ ตลอดจนเครื่องมือซึ่งประกอบด้วย คู่มือสำหรับอาจารย์ผู้สอนในสถาบันผลิตครู เอกสารประกอบการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา และเครื่องมือต่างๆ ที่นำมาใช้ในกระบวนการนิเทศนิสิต/นักศึกษาครูในการปฏิบัติงานครู ซึ่งสถาบันผลิตครู โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และนิสิต/นักศึกษาครู สามารถนำมาใช้ได้โดยตรงในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้แก่นิสิต/นักศึกษาครู

5.2 ด้วยกระบวนการวิจัยที่เป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาทดลองนวัตกรรม ทำให้เกิดข้อเรียนรู้สำหรับการดำเนินการของสถาบันผลิตครูที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้แก่นิสิต/นักศึกษาครูว่าต้องมีการดำเนินการวางที่เป็นระบบและต่อเนื่องทั้งการสร้างสมรรถนะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ผ่านรายวิชาชีพครู ต่อเนื่องถึง การพัฒนาสมรรถนะให้กับนิสิต/นักศึกษาครูผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนซึ่งต้องมีการดำเนินการร่วมกันในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพครูระหว่างอาจารย์จากสถาบันผลิตครู อาจารย์จากโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหากจะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันผลิตครูดังกระบวนการทำงานวิจัยในครั้งนี้จะทำให้เกิดการเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้แก่นิสิต/นักศึกษาครูได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.3 กระบวนการใช้โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถในการสอนเนื้อหาวิชาเฉพาะสำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนิสิต/นักศึกษาครู สามารถดำเนินการในการพัฒนาครูประจำการในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีบทบาทในการพัฒนานิสิต/นักศึกษาครู รวมทั้งเป็นการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองของอาจารย์จากสถาบันผลิตครูไปร่วมกัน ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูประจำการสามารถที่จะนำไปวิจัยพัฒนาต่อไป

6. หน่วยงานที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

สถาบันผลิตครูและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู